

UVOD

Devijantnost se definiše kao nepriznavanje datog skupa normi koje prihvata znatan broj ljudi u nekoj zajednici ili društvu. Nijedno društvo se ne može, jednostavno, podeliti na one koji se pridržavaju normi i one koji od njih odstupaju. Većina, u nekim situacijama, krši opšte prihvaćena pravila ponašanja (prisvajanje kancelarijskog pribora, prekoračenje dozvoljene brzine...). Iz tog razloga mora da se napravi razlika između devijantnosti i kriminala. Pojam devijantnosti dosta je širi od pojma kriminala, koji se odnosi na ponašanje kojim se krši zakon. Iako se u većini slučajeva pojam devijantnosti i kriminala poklapaju, mnogi oblici devijantnog ponašanja nisu kažnjivi po zakonu.

Proučavanjem kriminala i prestupničkog ponašanja bave se dve posebne, ali srodne discipline: kriminologija i sociologija. Kriminologija se bavi oblicima ponašanja koji su kažnjivi po zakonu. Kriminolozi se zanimaju za metode merenja zločina, kretanje stope kriminala i mere usmerene za smanjivanje kriminala. Sociologija prestupničkog ponašanja oslanja se na istraživanja u kriminologiji, ali isto tako istražuje ponašanje izvan domena krivičnog prava. Sociolozi pokušavaju da utvrde zašto se neki oblici ponašanja smatraju devijantnim i kako se takvo ponašanje primenjuju na ljude unutar društva. To znači da izučavajući devijantnost, pažnja mora da se usmeri na društvenu moć, tj. na uticaj društvenih klasa, jer uvek se postavlja pitanje čija su pravila koja moraju da se poštuju i čije se kršenje smatra devijantnim.

SOCIOLOŠKE TEORIJE KRIMINALA

Funkcionalističke teorije

Prema funkcionalističkim teorijama kriminal i prestupničko ponašanje nastaju kao posledica strukturalnih tenzija i nedostatka morala u društvu. Ako težnje pojedinaca i grupa u društvu ne naiđu na odgovarajući odgovor, taj jaz između njihove želje i ispunjenja rezultiraće devijantnim pobudama nekih članova tog društva.

Kasniji istraživači vezuju devijantnost za subkulturne grupe i različitosti između klasa.

Interakcionističke teorije

Ova teorija odbacuje ideju da postoje tipovi ponašanja koji su urođeno devijantni i akcenat stavljaju na društvo. Unutar ove teorije postoji teorija etiketiranja koja je bitna za istraživanje mladih u kriminalu.

Teorija etiketiranja

„Mnoga deca, na primer, zalaze u tuđe bašte i krađu voće ili se tamo igraju. U delovima grada u kojima stanuju „bolje stojeći“ roditelji, nastavnici i policija na to gledaju kao na nevinu dečiju zabavu. U sirotinjskim četvrtima, međutim, to se nekad shvata kao dokaz tendencije ka maloletničkoj delinkvenciji.“ Kada jednom dete dobije etiketu delinkventa, postaje obeleženo kao kriminalca, a nastavnici i budući poslodavci će ga smatrati nepouzdanim. Početni akt kršenja normi je primarna devijacija, do sekundarne devijacije dolazi kada pojedinac počne da prihvata svoju etiketu i sebe vidi kao prestupnika.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com